

Nr 106.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avsättande av medel från försäkringsinspektionens fond för upprättande vid Stockholms högskola av en professur i försäkringsrätt.

(1:a avd.)

I propositionen nr 106 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 9 mars 1951, föreslagit riksdagen medgiva, att av försäkringsinspektionens fond ett belopp av 650 000 kronor må avsättas till en av statskontoret förvaltd fond, vars avkastning tillsammans med avkastningen och, i fall av behov, kapitalet av en av Svenska försäkringsbolags riksförbund insamlad och förvaltd fond å 300 000 kronor skall användas till att upprätta och underhålla en professur i försäkringsrätt vid Stockholms högskola.

Inom försäkringsväsendet ha olika åtgärder vidtagits för att främja forskningen inom sådana områden, som äro av betydelse för försäkringsverksamheten. Såsom ett led häri har Svenska försäkringsbolags riksförbund föreslagit, att en professur i försäkringsrätt inrättas vid Stockholms högskola. Förslaget bygger på en utredning, som verkställdes av en inom försäkringsvärlden tillsatt kommitté under ordförandeskap av f. d. justitierådet Rudolf Eklund. Förbundet har framhållit, att den föreslagna professuren skulle vara av stort värde både för försäkringsverksamheten och för det allmänna. Vid remissbehandlingen av ärendet har betydelsen av professuren vitsordats såväl från universitets- och högskolehåll som av försäkringsinspektionen. Det torde sålunda, framhåller departementschefen, få anses ådagalagt, att det är ett allmänt intresse att en professur i försäkringsrätt kommer till stånd. Departementschefen anser, att en sådan professur lämpligen bör förläggas till Stockholms högskola.

Beträffande finansieringen av den föreslagna professuren har Svenska försäkringsbolags riksförbund utgått från att statsmakterna i nuvarande statsfinansiella läge icke kunna väntas ikläda sig några ekonomiska förpliktelser för professuren i fråga. Förbundet har tänkt sig, att kostnaderna för densamma skola i första hand bestridas från avkastningen av två för ändamålet bildade fonder om sammanlagt 950 000 kronor. Den ena fonden skulle stå under statskontorets förvaltning och bildas genom överföring av 650 000 kronor från försäkringsinspektionens fond, vars behållning den 30 juni 1950 uppgick till över 708 000 kronor, utgörande överskott å försäkringsanstaltens bidrag till försäkringsinspektionens organisation och verk-

samhet. Till denna disposition av medlen i försäkringsinspektionens fond har samtycke lämnats av samtliga de försäkringsanstalter, som nu ha att lämna bidrag till inspektionen. Den andra fonden skulle förvaltas av förbundet och komma till stånd genom insamling bland försäkringsbolagen av 300 000 kronor. Förbundet har hittills lyckats hopbrunga sammanlagt 258 000 kronor och har goda förhoppningar att få in det felande beloppet. Därest avkastningen av de båda fonderna framdeles icke skulle förslå att bestrida kostnaderna för professuren, skall förbundet äga disponera erforderligt belopp av det hos förbundet avsatta kapitalet, såvida icke försäkringsbolagen efter hänvändelse från förbundet föredraga att tillskjuta ytterligare fondmedel eller på annat sätt fylla bristen. Skulle professuren av någon anledning indragas, skola de 650 000 kronorna återgå till försäkringsinspektionens fond och de 300 000 kronorna eller vad därav kan återstå till bolagen.

Departementschefen har framhållit, att, även om han finner det önskvärt, att en professur i försäkringsrätt inrättas, det nu icke kan komma i fråga, att statsverket påtager sig några utgifter för den ifrågasatta professuren. Vad Svenska försäkringsbolags riksförbund i sin skrivelse anfört rörande finansieringen av professuren synes departementschefen emellertid innefatta tillräcklig säkerhet för att statsverket icke behöver vidkännas några utgifter för densamma. Det kan visserligen, såsom i några remissyttranden framhållits, befaras att de avsedda fonderna icke komma att vara till fyllest för att i all framtid täcka de för professuren uppkommande kostnaderna. Då emellertid förbundet i sin framställning uttryckligen utgår från att staten icke vill påtaga sig några ekonomiska förpliktelser, synes det departementschefen kunna förutsättas att förbundet kommer att sörja för att statsverket icke utan särskilt åtagande får några utgifter i anledning av professuren. Till utgifter för denna räknar departementschefen härvid icke blott kostnader för avlöning och pension till professurens innehavare utan även kostnader för facklitteratur, hjälpkrafter m. m., varav Kungl. Maj:t finner behov föreligga. Under nu angivna förhållanden har departementschefen ansett sig kunna tillstyrka förbundets finansieringsförslag.

Vad särskilt angår den föreslagna avsättningen av 650 000 kronor från försäkringsinspektionens fond har departementschefen framhållit, att minskningen av behållningen i inspektionens fond icke kan medföra några förluster för statsverket, när möjlighet finnes för Kungl. Maj:t att i fall av behov höja det bidrag, som försäkringsanstalterna ha att erlægga till inspektionen. Om Svenska försäkringsbolags riksförbund icke lyckas insamla den avsedda fonden av 300 000 kronor, bör enligt departementschefen någon överföring av medel från försäkringsinspektionens fond icke komma till stånd. Skulle den föreslagna professuren senare av någon anledning indragas, torde, framhåller departementschefen, de 650 000 kronorna få återgå till sistnämnda fond.

Utskottet. Såsom av propositionen framgår ha olika åtgärder vidtagits för att främja forskningen inom sådana områden, som äro av betydelse för försäkringsverksamheten. I syfte att vidga möjligheterna härtill har Svenska försäkringsbolags riksförbund föreslagit inrättande av en professur i försäkringsrätt. Därest professuren kommer till stånd synes utskottet icke något vara att erinra mot att densamma förläggas till Stockholms högskola.

Enligt det föreliggande förslaget skola kostnaderna för professuren i första hand bestridas av avkastningen av två för ändamålet bildade fonder om sammanlagt 950 000 kronor. Den ena fonden skulle bildas genom överföring av 650 000 kronor från försäkringsinspektionens fond under det att den andra fonden skulle bildas av Svenska försäkringsbolags riksförbund. Utskottet har icke något att erinra mot det föreslagna sättet för professurens finansiering och tillstyrker att medel i angiven omfattning överföres från försäkringsinspektionens fond. Utskottet vill emellertid understryka departementschefens uttalande, att statsverket icke under några förhållanden skall utan särskilt åtagande behöva vidkännas några utgifter i anledning av professuren.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att av försäkringsinspektionens fond ett belopp av 650 000 kronor må avsättas till en av statskontoret förvaltd fond, vars avkastning tillsammans med avkastningen och, i fall av behov, kapitalet av en av Svenska försäkringsbolags riksförbund insamlad och förvaltd fond å 300 000 kronor skall användas till att upprätta och underhålla en professur i försäkringsrätt vid Stockholms högskola.

Stockholm den 24 april 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 104.